841/10

Den 6. april 2010 blev i sag nr. 76.473:

xxxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxxxx

mod

Popermo Forsikring g/s
C.F. Tietgens Boulevard 38
5220 Odense SØ

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der er stewardesse og har ulykkesforsikring i Popermo Forsikring g/s, klager ved sin advokat over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning for et anmeldt ulykkestilfælde.

Selskabet henviser til, at klageren ikke har været udsat for en hændelse, der er omfattet af forsikringsdækning.

Klageren har fået stillet diagnosen PTSD. Om hændelsesforløbet hedder det i en psykiatrisk speciallægeerklæring af 23/12 2002 bl.a.:

> "Klienten fortsatte hos flypsykolog, hvor hun var startet efter en brand i et fly. Hun havde herefter fået angst og fobier og var blevet bange for at flyve.
>
> Hun syntes hun langsomt fik det bedre og ville meget gerne op at flyve igen. Hun startede i marts 2002. Hun fløj i weekenden og havde en aftale med arbejdsgiveren om at hun kunne starte langsomt op. Hun fløj mest indenrigs eller i Skandinavien, kun enkelte ture i Europa, men ikke langdistance-flyvninger.
>
> Hun var fortsat bange for at flyve, men ville gerne og håbede at nervøsiteten ville fortage sig hen af vejen. Den 23/6 2002 fløj hun til Bryssel. På vejen måtte flyet foretage en voldsom afværgemanøvre for ikke at kollidere med et andet fly, det foretog et dyk og en h drejning. Hun var i stand til at forholde sig fornuftigt i forhold til passagererne men det hele forekom hende at være uvirkeligt.

Efter landingen fik hun tilbud om at stå af, men hun ville fortsætte til Helsingfors som planlagt. Hun erindrer ikke så meget om det, men hun ved at hun tænkte, at hvis hun ikke fortsatte ville hun aldrig komme op i et fly igen.

Dette var med en ny besætning som blev informeret om hvad der var hændt. Hun har ingen erindring om flyveturen, hun fik lov at sidde ned det meste af tiden.

Da hun kom til Helsingfors brød hun sammen, hun kastede op og blev grebet af panik. Hun var forvirret, hun mødte op flere timer før det fly, hun skulle have fløjet med tilbage til København, uden rigtig at have fornemmelse af tid. Da de andre besætningsmedlemmer så hende og hun talte med dem brød hun sammen og fik lov bare at sidde i flyet hjem.

Herefter har hun ikke været oppe at flyve. Hun fik senere at vide at også de andre besætningsmedlemmer, der havde været med flyet, var stået af og havde ikke fortsat med at flyve.

Hun talte ved hjemkomsten til København med flylægen K.J. Hun har ingen erindring om samtalen, men ville i det mindste fortsætte med at arbejde som stewardesse, hun skulle bare lige have de planlagte 3 ugers sommerferie.

Hun lå på sofaen det meste af sommerferien og kunne ikke rigtig tage sig sammen til noget. Hun skulle have været med flyver til … sammen med ægtefællen. De kom til hovedbanegården, så måtte hun vende om på grund af angst og kvalme. Hun havde forsøgt at tage en beroligende pille inden, men det hjalp ikke.

Klienten henvendte sig derfor til mig efter sommerferien, hun blev da sygemeldt. Hendes flycertifikat er inddraget, så hun kan ikke komme til at flyve igen."

Om klagerens første flytraume fremgår af psykiatrisk erklæring af 17/1 2002 bl.a.:

"Den 31.01.00 var patienten på en flyvning til C. Et stykke tid efter flystart opstod der brand i det elektriske system i maskinen, og man vendte om, og efter at have lettet for en del flybenzin, måtte man atter lande i Kastrup med betydelig overvægt og under maximalt alarmberedskab med brandkøretøjer og lignende.
I forbindelse med denne landing, var hun klar over risikoen og tænkte i de lange minutter under indflyvningen over børnenes situation, og hvorledes det ville være for dem at vokse op med en alenefar. Efter at landingen var gået godt, havde hun angst- og svedudbrud. Sov dårligt om natten og var hjemme i 3 ugers tid og gik til en række samtaler i løbet af et par måneder hos psykolog A.K.C. Hun genoptog sine flyvninger og fløj en 14 dages tid, men i forbindelse med motorproblemer på en landing i G. tiltog hendes angst- og søvnproblemer. Hun kunne slet ikke holde ud at sætte sig op i en flyvemaskine, og hun var anspændt og urolig, irritabel og uligevægtig overfor familien, og dette holdt sig igennem længere tid. Hun begyndte efter nogle uger at arbejde på jorden i Kastrup lufthavn, men havde fortsat et stærkt ubehag bare ved tanken om atter at skulle sætte sine ben i en maskine. Der var ikke egentlige flash-backs, heller ikke amnesi, men en vis avoidence. Patienten gik efterfølgende i en periode hos fly-psykolog P.B. Hun har i den forløbne tid oplevet, at angsten i forbindelse med flyvning, ligesom søvnproblemerne og irritabiliteten gradvist er aftaget, og det sidste halve års tid synes hun, at det har stort set været fraværende. Hun har prøvet at flyve et par gange som passager og følte en vis forventningsangst, inden hun lettede og landede, men synes alt i alt selv, at hun er ved at ligne sig selv, og at hun har fået lyst til og mod på at genoptage arbejdet som stewardesse, og hun mener også, at hun vil være i stand til at reagere fuldstændig adækvat i eventuelt traumatiske situationer i fremtiden. Hun fortæller således, at hun i forbindelse med den nylige SAS-katastrofe i M. delte dagen med kolleger i luft-

havnen og følte sig chokeret og berørt af hændelsen, men hun følte ingen genopblussen af sin gamle angst eller uligevægt.

Ingen medikamentel behandling i forløbet."

Det fremgår endvidere, at klageren er tilkendt offentlig førtidspension pr. 1/11 2008, og at Arbejdsskadestyrelsen har forhøjet graden af varigt mén til 20 %.

Klagerens advokat har i skrivelse af 3/7 2009 til nævnet bl.a. anført:

"Klager er tildelt førtidspension ved . Kommunes afgørelse af 28. oktober 2008 (bilag …).

Forudgående er udarbejdet en omfattende arbejdsevnevurderingsjournal, hvor også der er sket gengivelse af diverse lægelige oplysninger, jfr. journalens side 7 ff. Som det ses af journalens side 20 er diagnosen PTSD efter traumer, personlighedsændring efter katastrofeoplevelse, angsttilstand og fibromyalgi (bilag …).

I henseende til fibromyalgi bemærkes det, at det lægeligt er velbeskrevet, at der er en nær sammenhæng mellem PTSD og udvikling af fibromyalgi.

Lægelige studier viser, at der er 13 gange højere sandsynlighed for at udvikle fibromyalgi efter udvikling af PTSD end med normal baggrund.

Samtlige klager, gener og helbredsmæssige forhold kan således relatere sig til PTSD og angsttilstanden efter ulykken den 23. juni 2002.

Til støtte for den nedlagte påstand gøres gældende, at der er tale om et ulykkestilfælde. En begivenhed, hvorved det fly, klager var på, måtte foretage en uventet katastrofemanøvre for at undgå nær kollision mod en af klagers vilje uafhængig udefra kommende begivenhed, hvilket har udløst klagers psykiske tilstand med udvikling af panikangst, PTSD og ledsagesygdomme.

Det er korrekt, at klager forud for begivenheden den 23. juni 2002 - 2 år før - havde været udsat for en anden hændelse, der medførte behov for psykologbistand. Klager var imidlertid velbehandlet og havde fået sit flycertifikat tilbage efter godkendelse og undersøgelse hos psykiatere på Rigshospitalet og undersøgelse hos Flymedicinsk Institut, bilag ...

Alene det forhold, at klager forud for begivenheden den 23. juni 2002 om muligt var særlig følsom overfor ny psykisk påvirkning, gør ikke, at dette tilfælde er undtaget forsikringsbetingelserne som sygdom. Det er begivenheden den 23. juni 2002, der efter forsikringsvilkårene er at definere som et ulykkestilfælde, der har udløst og forårsaget klagers nuværende tilstand. Tilstanden ville ikke have været udløst uden ulykkestilfældet, og der er således fuld årsagssammenhæng.

Dermed skal følgerne anerkendes som et ulykkestilfælde efter ulykken den 23. juni 2002."

Heroverfor har selskabet i skrivelse af 14/7 2009 til nævnet bl.a. bemærket:

"Gruppeulykkesforsikringen dækker jf. forsikringsbetingelsernes § 1.1.a ulykkestilfælde, definitionen på et ulykkestilfælde er :

'En tilfældig af den forsikredes vilje uafhængig pludselig udefra kommende indvirkning på legemet som har en påviselig beskadigelse af dette til følge.'

I forbindelse med episoderne i 2000 og 2002 var forsikringstageren ikke på noget tidspunkt udsat for fysiske skader på kroppen.

Jf. forsikringsbetingelsernes § 4,1 dækker forsikringen de sygdomstilfælde som er nævnt i forsikringsbetingelsernes § 1,2. PTSD er ikke nævnt i denne bestemmelse, derfor er sygdommen ikke omfattet af forsikringsdækningen.

Forsikringstageren havde allerede haft store psykiske problemer forud hændelsen den 23/6 2002, forsikringen dækker ikke udløsning af latente sygdomsanlæg jf. ligeledes § 4,1.

Da definitionen for et ulykkestilfælde ikke er opfyldt jf. bestemmelsen i forsikringsbetingelsernes § 1.1a og da forsikringen ikke dækker sygdom eller udløsning af latente sygdomsanlæg jf. forsikringsbetingelsernes § 4, fastholder vi at forsikringstageren/dennes advokat ikke har sandsynliggjort at der er tale om en hændelse der er omfattet af forsikringsdækningen.

Vi har noteret at hændelsen er omfattet af arbejdsskadeforsikringen, men det har efter vores opfattelse ingen betydning for udfaldet af nærværende sag."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Forsikringens omfang §1**

1. Ulykkestilfælde.
   a. Forsikringen giver ret til erstatning ved ulykkestilfælde, hvorved forstås en tilfældig af den forsikredes vilje uafhængig pludselig udefra kommende indvirkning på legemet, som har en påviselig beskadigelse af dette til følge. Ved beskadigelse af forsikredes arme og ben kræves alene, at skadeårsagen skal være pludselig og med en påviselig beskadigelse af legemet til følge.

…

   c. Forsikringen giver endvidere ret til erstatning ved ulykkestilfælde forårsaget af pludselig opstået sygdomstilstand (f. eks. slagtilfælde og krampeanfald, sindsforvirring og bevidsthedsforstyrrelse).

…

2. Invaliditet som følge af sygdom.
   Forsikringen giver ret til erstatning for varig invaliditet, der skyldes følgende sygdomme:
   a. Børnelammelse (Poliomyelitis anterior acuta).
   b. Smitsom meningitis forårsaget af meningokokker og
   c. Dissemineret sclerose.

…

Forsikringen dækker ikke §4

1. Enhver anden sygdom end de i § 1,2 anførte eller udløsning af latente sygdomsanlæg, selv om sygdommen er opstået eller forværret ved ulykkestilfælde.
2. Ulykkestilfælde, der skyldes sygdom - jf. dog § 1,1,c."

Nævnet udtaler:
Efter de forsikringsbetingelser, der er gældende for klageren, er det en betingelse, at klageren har været udsat for en legemsbeskadigelse.

Klageren har ikke på noget tidspunkt været udsat for en fysisk skade, men har pådraget sig psykisk skade som følge af de to beskrevne hændelser under flyvning.

Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at antage, at klageren personligt har været i en sådan situation, at der undtagelsesvis er grundlag for at sidestille psykisk skade med fysisk skade, jf. herved Højesterets dom af 22/3 2010.

Herefter

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen
formand